1857. N° 5.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG 12 JANUARIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 10 Januarij.

Maandag is het juist 50 jaren geleden, dat ook op Maandag, den 12den Januarij 1807, de uitbarsting van een met 37,000 ℔ buskruid beladen schip, liggende in het Rapenburg, des namiddags kwartier over 4 uren, eensklaps een der schoonste wijken der stad, deels deed instorten, deels vreeselijk teisterde en bijna de gansche stad door, aan daken en vooral aan ramen groote schade toebragt, en zelfs de hooge Gothische Pieters- en Hooglandsche kerken met de haar omgevende kerkhuisjes dermate beschadigde, dat aan de eerste ongeveer *f* 60,000, aan de andere ongeveer *f* 30,000 tot herstel werden besteed.

Ongeveer 140 menschen werden daar in één oogenblik, in zoo kort bestek, een offer des doods. Veel grooter was het aantal der gekwetsten, en onbeschrijfelijk de verslagenheid door de gansche stad, waar bijna geen familie was die geen verlies aan bloedverwanten of vrienden of bezittingen had te betreuren, vreeselijk vooral die eerste nacht, op het tooneel des jammers, waar op verscheidene plaatsen de vlammen door het vuur der haardsteden ontstaan, zich door de bouwvallen een weg baanden, en eerst des morgens werden bedwongen.

Wij kunnen hier in geene meer uitvoerige beschrijving treden van dit hartverscheurend tafereel, waarvan de indruk door gansch Nederland, ja zelfs in den vreemde zich laat afmeten, als men 't oog slaat op de som van *f* 1,106,216 aan vrijwillige giften ingekomen, waartoe in Leyden zelf nog *f* 14,290 was bijgedragen.

Koning Lodewijk Napoleon kwam denzelfden nacht alhier aan, en toonde op eene zijn hart vereerende wijze zijn zucht om al aan te wenden, wat ter leniging der ramp, in zijn vermogen scheen te zijn. Onmiddellijk schonk hij een gift van *f* 30,000 en de Koningin een van *f* 10,000, en huisvestte eenige van huis en have beroofde gezinnen uit den deftigen stand in zijn paleis het Huis in 't Bosch.

De herbouwing der vernielde wijk was, even als meerdere ontwerpen des Konings, een denkbeeld dat meer van zijn goeden wil dan van bedaard overleg getuigde. Voor het best gekeurd ontwerp werd een prijs van *f* 1000 uitgeloofd, welke prijs benevens *f* 4382 voor diensten en verschotten gedurende een halfjaar aan eene herbouwing-Commissie van 3 bouwkundigen werd uitbetaald; doch waarvan alleen het plan om een gedenkteeken te stichten, voor 't welk *f* 10,000 beschikbaar gesteld was, in zoo ver tot stand kwam, dat de grondslag en eerste steen er toe werd gelegd, met een koperen plaat er bij van een toepasselijk opschrift voorzien, welke grondslag nog onder den grond schuins over de Lodewijkskerk te vinden is; terwijl het zeer te betwijfelen valt, of men in dit naauwelijks tot den grond gevorderde werk de som van *f* 19,482 zou erkennen, die er aan verspild zijn; doch welke grondslag mogelijk nu zou kunnen dienen, om er eene eenvoudige gedenknaald op te plaatsen.

En wat is de geschiedenis van dit plein na die halve eeuw. Wat ziet men in plaats dier schoone rij huizen, die toen het Rapenburg versierden. Na de eerste opruiming bepaalde men zich, bij het zetten van een dubbele rij boomen langs de buitenkant der beide pleinen, en werd de overzijde of het groote plein tot exercitieveld bestemd. Later werd het kleine plein meer beplant; doch de onregelmatig afgebrokkelde gebouwen aan de oostzijde, herinnerden nog maar al te droevig aan de blokken huizen die vroeger deze pleinen bedekten. Van tijd tot tijd zijn daar in de laatste jaren gebouwen verrezen, die deze ongelijkvormige ledige hoeken sierlijk hebben aangevuld. In 1835 werd er aan den eenen kant een schoone R. K. kerk met toren gebouwd; in 1850 aan de andere zijde een gebouw voor het Leydsche Depart. der Maatschappij tot 't Nut van 't Algemeen, waarvan een daartoe ingerigte bovenzaal de rijke boekerij van de Maatschappij der Ned. Letterkunde bevat, terwijl een sierlijk Societeitsgebouw en tuinmuur met koepel verder de ruimte tusschen de hoekgebouwen heeft aangevuld. Ook nog op een anderen ledigen hoek aan de overzijde, zagen we in de laatste jaren een R. K. Hofje voor oude vrouwen verrijzen, en den op de Koepoortsgracht nog overgebleven ledigen hoek door een gebouw voor een Boekdrukkerij innemen.

En nadat het kleine Ruïneplein later in 't midden van geboomte ontbloot, tot een open plein was aangelegd, en met een muziektent voor den zomertijd prijkte, meende men dat het voortaan wel zoo blijven zou. Doch nu in 't najaar zijn daar de grondslagen gelegd van het Academisch gebouw, dat voor de Ontleed-, Schei- en Natuurkunde bestemd, een waardig sieraad van dit plein zal worden, en eenigermate de door te grooten omvang en kostbaarheid onuitvoerlijke plannen van Koning Lodewijk zal verwezentlijken, en met de bovenaan genoemde gebouwen een opbeurend gedenkteeken zal zijn, hoe de voortgang des tijds van lieverlede de wonden heeft geheeld, die het springen van een kruidschip in een oogenblik onze stad had geslagen.

Weinig vermoedde vroeger de Redacteur dat hij, toen zelf ernstig verwond, en na veel inspanning des avonds laat, onder het puin der school van het Leydsche Dep. der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, op den hoek van het Rapenburg en de Langebrug, gered, na een halve eeuw deze herinnering voor zijne Courant zou schrijven.

— Aan den Heer H. J. van Leeuwen Jz., Mr. timmerman en aannemer alhier, zal op aanst. Maandag het voorregt te beurt vallen, den 50sten verjaardag te herdenken, dat hij zich in die betrekking alhier heeft nedergezet. Wij wenschen den jubilaris toe, dat hij zich nog lang in de noodige krachten mag verheugen, om met dien ijver werkzaam te zijn, als waarvan hij tot hiertoe de sprekendste bewijzen gaf. Het is misschien niet onbelangrijk op te merken, dat hij, naar wij vernemen, de laatst overgeblevene is van hen, die vroeger in zijn vak, onder het bestaan der gilden, alhier zijn toegelaten.

— De Maatschappij van Levensverzekering, gevestigd te Rotterdam en te 's Gravenhage, waarvan hier ter stede Agent is de Heer A. de Mare en Commissarissen van Toezigt de Heeren H. J. Rijsbouwer, A. van Leeuwen, J. W. Visser, J. F. La Rivière en G. H. Blanken, heeft reeds sints eenige jaren hare weldadige strekking doen gevoelen. Zij rust, volgens het getuigenis van onze beroemdste wiskundigen, op hechte grondslagen, zoodat dezelve in gemoede kan worden aanbevolen. (Men zie verder de Advertentie).

— Het getal der in het Werkhuis alhier opgenomenen, bedroeg gedurende deze week dagelijks 228 tot 279 personen.

— Gedurende het jaar 1856 zijn binnen deze gemeente, geboren 620 zoons en 608 dochters, te zamen 1228; levenloos aangegeven 38 zoons en 31 dochters. Overleden 458 personen van het mannelijk en 423 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 881. Gehuwd 280 paren en 2 echtscheidingen ingeschreven.

— De Taal- en Letterkundige Afdeeling van de Kon. Akademie van Wetenschappen zal op Maandag aanst. te Amsterdam hare gewone vergadering houden.

— Door den Gemeenteraad van IJsselstein is aan Dr. H. R. de Breuk aldaar, op zijn verzoek, vergunning verleend tot het in orde brengen en inventariseren van de archiven dier gemeente.

— Men verneemt, dat het wets-ontwerp op de regterlijke organisatie, in het begin dezer week, bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal is ingekomen. Ook die voordragt strekt om den Hoogen Raad tevens het appel van burgerlijke zaken op te dragen. De 11 provinciale Hoven worden daarbij afgeschaft, zullende de Regterlijke Magt voortaan zijn zaamgesteld uit Kantongeregten, Arrond.-Regtbanken en den Hoogen Raad. Aan de Arrond.-Regtbanken wordt de kennisneming ook van de criminele zaken en het hooger beroep in strafzaken in het algemeen opgedragen. De voorgestelde bepalingen maken, naar het oordeel van de Regering, den Hoogen Raad tot cour régulatrice in den vollen zin des woords, zooals door de Grondwet is bedoeld.

Het wets-ontwerp beveelt zich ook aan door eenige bezuinigingen.

Het wets-ontwerp op het lager onderwijs is gereed en wordt spoedig bij de Tweede Kamer ingewacht. Het is, met de memorie van toelichting, een zeer uitvoerig stuk. *(Res.bl.)*

— Uit het dezer dagen gegeven verslag van den staat der landhuishoudkundige school, te Haren gevestigd, blijkt dat deze inrigting meer en meer in bloei en uitgebreidheid toeneemt, zooals o. a. op te maken is uit het getal leerlingen, dat tot 41 geklommen is, alsmede uit de velerlei blijken van belangstelling haar geworden, met name van Z. M. den Koning een geschenk van *f* 1200, terwijl er voor 's Konings rekening 3 leerlingen op de school geplaatst zijn. 4 harer kweekelingen zijn dit jaar van landswege tot opzieners van den boschbouw op Java aangesteld en als zoodanig reeds derwaarts vertrokken.

— Naar men verneemt is aan den Heer A. Colson, Directeur der algemeene maatschappij voor broodfabrieken te Brussel, alhier te lande vertegenwoordigd door de Heeren van Hasselt en von Ziegler, door Z. M. den Koning octrooi van invoer verleend voor een verbeterd stelsel van broodbereiding. Volgens dit stelsel bakt men in 24 uren 4000 Ned. ℔ brood met 14 à 15 ℔ gewone steenkolen per 100 ℔ brood; de kneedtoestellen bereiden 85 ℔ gest per minuut en kneden 500 ℔ deeg in 10 minuten.

— Te Groningen heeft eene inschrijving, tot dekking van het bij de Herv. Diaconie bestaande tekort, de som van *f* 4,381.37 opgebragt.

— Uit Stroobos (Groningen) wordt het volgende geschreven: In den nacht van 4 op 5 dezer werden de bewoners van de Groninger streek door een akelig geroep gewekt en begaven zich door wind en sneeuwjagt heen naar buiten, om de oorzaak daarvan te onderzoeken. Met schrik aanschouwden zij eene vrouw met een klein kind, de handen wringende en

een' man als radeloos daarnevens. Deze man, een schipper, was des avonds te voren met een zwaren last turf daar blijven liggen. Door de groote afstrooming van het water geraakte zijn schip op zij en liep vol water. Hij had wel spoedig de touwen los gemaakt, om het schip meer in het midden te brengen, doch het kantelde en begon snel te zinken. Een kind in de wieg in het vooronder, kwam met de wieg boven drijven en werd door de vrouw gered, doch helaas! twee andere kinderen, zijnde twee meisjes, een van 8 en een van 6 jaren, die onder de lading turf en achter in de kooi gerust lagen te slapen, konden niet meer gered worden en zijn alzoo jammerlijk omgekomen.

— Te Sappemeer (Groningen) had dezer dagen de volgende treurige gebeurtenis plaats. Een landbouwer aldaar had eene dienstmeid, die, omdat hij klein behuisd was, in de woning van een nabuur moest slapen, doch daar hij dezer dagen met dien buur twist kreeg, weigerde deze zulks meer toe te laten. De landbouwer maakte voor zijne meid in de schuur, die met stroo gevuld was, eene legerstede in het midden van dit stroo; dit ging aanvankelijk goed, doch Zondag morgen jl. wekte men de meid, maar men bekwam geen antwoord, eindelijk ontdekte men met verbazing, dat de palen, waarop de legerstede rustte, weggezakt waren en alzoo de meid onder het stroo was bedolven; men haalde haar er onder uit, ontbood geneeskundige hulp, doch het was te laat, zij was reeds een lijk.

's GRAVENHAGE, 10 Januarij.

Z. M. de Koning heeft heden in een bijzonder gehoor ontvangen den Heer Duymaer van Twist, oud-Gouverneur Generaal van Neêrlandsch Indie, alsmede den Heer Löwenstimm, Hofraad van Z. M. den Keizer van Rusland, die tevens benoemd is tot Kommandeur der Orde van de Eikenkroon.

— Bij Kon. besluit is aan Mr. A. C. Holtius, emeritus Hoogleeraar in de Regtsgeleerdheid aan de Hoogeschool te Utrecht, verleend een pensioen van ƒ 2,750 's jaars.

— Tot Kantonregter te Nijkerk is benoemd Mr. G. Hoefhamer, thans Griffier.

— Z. M. heeft benoemd bij den Staf van het wapen der infanterie, tot 1sten Luit.-Kwartiermeester den 2den Luit.-Kwartiermeester M. A. Visser, van het Dep. van Oorlog; en bij het 6de reg. infanterie, tot 2den Luit.-Kwartiermeester den Sergeant A. W. H. de Haan, van het corps.

— Ingevolge Kon. besluit, zullen er gedurende dezen winter wederom afdeelingen ruiterij in onderscheidene provinciën geplaatst worden, om dienst te doen als hulp-maréchaussées.

— De Ministers van Marine en Financiën hebben eergisteren aan de Hoofdambtenaren hunner Departementen luisterrijke diners aangeboden.

— Gisteren heeft de Minister van Oorlog een diner gegeven ter eere van den Generaal Nepveu.

— Volgens de, met de jongste maal, bij het Depart. van Koloniën ontvangen berigten, was de gezondheidstoestand in de kolonie Suriname voldoende en heerschten, met uitzondering van ongeregeldheden die op sommige plantages hadden plaats gehad, rust en orde.

AMSTERDAM, 9 Januarij.

Gisteren middag ten 1 ure heeft de Hoogleeraar Beyerman, ter viering van het 225-jarig bestaan van het Athenaeum Illustre zijne vroeger aangekondigde feestrede gehouden. Een groot aantal, zoowel tegenwoordige als voormalige Studenten der School hadden zich in de Gehoorzaal vereenigd. De Hoogleeraar sprak eerst over het gepaste om thans deze stichting op eene eenvoudige wijze te herdenken, wierp daarna een blik op de geschiedenis der school in de laatste 25 jaren, en stond toen uitvoerig stil bij hetgeen men voor haar van de toekomst mogt verwachten. Aan het slot zijner rede deelde de spreker, onder daverend gejuich der menigte, mede, dat de orde van Hoogleeraren eene som van ƒ 700 had afgezonderd tot uitbreiding der bibliotheek.

Aan den avond van dien dag hebben de Studenten bij fakkellicht aan onderscheidene Hoogleeraren eene Serenade gebragt. De Senaat van het corps was in een open rijtuig gezeten, dat door 4 witte paarden werd getrokken. Het gebouw van het Athenaeum was mede luisterijk verlicht. In weêrwil dat eene groote menigte menschen op de been was, is alles in goede orde afgeloopen.

— De Wel-Eerw. Heer S. Hoekstra Bz., zal zijne betrekking als Hoogleeraar aan het Seminarium der Doopsgezinden in de eerste helft van Febr. aanvaarden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 9 Januarij.

De Aartshertog Maximiliaan van Oostenrijk is van hier vertrokken.

— Bij het vergaan van de *Violet* op Goodwin-Sands is de bemanning uit 17 personen bestaande, en 2 passagiers omgekomen, benevens 2 Belgische deserteurs, die zich aan boord hadden verscholen.

ENGELAND.

LONDEN, 8 Januarij.

De algemeene verkiezingen zullen in Junij en Julij plaats hebben.

— De *Lond. Gaz.* berigt dat het jaar 1856 (tot 30 Sept.) geen overschot in de staatskas heeft gelaten, zoodat geene gelden tot amortisatie van staatsschuld aangewezen kunnen worden.

— De Regering heeft het rapport van den Admiraal Seymour, over de beschieting van Canton, openbaar gemaakt. De bijzonderheden zijn echter bekend.

— Men verneemt dat tijdens de beschieting van Canton, ook de opstandelingen eene overwinning op de Keizerl. troepen hebben behaald, ten gevolge waarvan Shanghai in hunne handen was gevallen. De heerschende dynastie was aldaar van de Regering vervallen verklaard.

— Naar men verneemt zal het bevel over de nieuwe expeditie, welke naar de Noordpool zal worden gezonden, aan den Kapitein Sherrard Osborne worden toevertrouwd.

— Heden is het faillissement aangekondigd van het huis Begbie, Wiseman en Co. te Glasgow. Het passief beloopt 150,000 £.

— De paketboot *New-York*, den 13den November, met 300 landverhuizers vertrokken, is op de Amerikaansche kust verongelukt. De passagiers zijn gered, maar hebben veel geleden, en beklagen zich zeer over de verregaande onbarmhartigheid der bemanning. Vier dagen en nachten bragten de landverhuizers zonder beschutting of voedsel op eene naakte rots door.

— Door de aanhoudende stormen in de laatste dagen, zijn er ook bijna 100 vaartuigen op onze kusten vergaan en vele menschen daarbij omgekomen. Nabij Liverpool is eene reddingboot, die een gestrand schip hulp wilde verleenen, omgeslagen en met 13 personen te gronde gegaan.

— Het getal van al de tot heden toe hier bekend geworden schipbreuken gedurende de maand December is 294 geweest, en het totaal der schipbreuken in het afgeloopen jaar 1959.

— Berigten uit Peru vermelden, dat de opstand in het zuiden des lands onlangs uitgebarsten, meer en meer veld wint. Twee schepen waren door verraad in handen der opstandelingen gevallen. Van regeringswege werd op die schepen jagt gemaakt, maar men vreesde dat de vaartuigen daartoe uitgezonden, mede tot de zaak der opstandelingen zouden overgaan.

— Te Brevas, provincie Para, in Brazilië, is de Heer Schwann, een Engelsch onderdaan, gevangen genomen. Hij was aldaar om den rijkdom der mijnen in die streken te onderzoeken. Als reden zijner gevangenneming geeft men op, dat hij de Engelsche vlag van het schip waarop hij zich bevond, niet heeft gestreken. Er worden over die zaak onderhandelingen gevoerd.

FRANKRIJK.

PARIJS, 8 Januarij.

Thans nu de Oostersche zaken op nieuw geregeld zijn, twijfelt men niet meer aan de komst van den Russischen Grootvorst Constantijn. Men zegt dat hij op het Elysée verblijf zal houden.

— Volgens het *Journal des Débats*, is de zaak van Neufchâtel bijna geschikt en schijnt men de moeijelijkheden te boven te zullen komen, welke voortspruiten uit eenen twist, waarin de nationale eer aan beide zijden betrokken is. Volgens deze lezing is Keizer Napoleon de voornaamste bemiddelaar, 't geen eenigen grond heeft, in het druk diplomatiek verkeer tusschen beide Regeringen, vooral sedert het verkeer tusschen Pruissen en Zwitserland heeft opgehouden.

— Onder de trekken der menschlievendheid van Mgr. Sibour wordt ook deze vermeld: dat hij het plan gevormd had om een gasthuis te stichten voor herstellende zieken, nadat zij de hospitalen zouden verlaten hebben, en dat hij het jaargeld betwelk hij als lid van den Staatsraad trok daaraan wilde opofferen. Op de aanmerking dat zijn opvolger misschien die betrekking niet zou bekleeden, en zijne stichting daardoor zou kunnen lijden, gaf hij ten antwoord: „Ik hoop dat de goede God mij lang genoeg het leven zal sparen om aan deze stichting een onafhankelijken en bestendigen duur te verzekeren."

— Het regterlijk onderzoek in de zaak van Verger wordt ijverig voortgezet. Bij zijnen broeder, alwaar hij inwoonde, heeft men een aantal papieren in beslag genomen, o. a. een lijvig bockdeel, waarin zijne levensloop stond opgeteekend en dat in eenen goeden stijl was geschreven. De overige geschriften loopen over kerkelijke leerstellingen, vooral over het huwelijk der priesters, waarvan hij de wettigheid en de noodzakelijkheid wilde betoogen. Hij was altijd bij de behandeling van regtsgedingen tegenwoordig, hield daarvan aanteekeningen, en was altijd opgewonden als daarbij zaken voorkwamen, die zijne meening versterkten. De magt der geestelijkheid was in zijn oog oppermagt; de regterlijke magt had volgens hem niets met de zaken der geestelijken te maken. Het was daarom iets tegenstrijdigs dat hij niet ophield, den oorsprong van de geestelijke magt in den persoon van den Paus aan te vallen. Men blijft altijd nog in het onzekere of Verger's daad het gevolg is van wraakzucht, of dat hij zich daardoor eene zekere vermaardheid heeft willen verwerven.

— De volgende bijzonderheden worden nog omtrent hem medegedeeld. Toen hij wegens een schotschrift tegen den Keizerl. Procureur te Melun was geschorst, beklom hij den kansel in eene kleine landgemeente, en gaf zijnen boezem lucht in lasterlijke en onzedige taal omtrent de Onbevlekte Ontvangenis en zelfs tegen de Christelijke godsdienst; hij verbrande zijne bef, als wilde hij te kennen geven dat hij zijne kerk verloochende. Ook gaf hij eens aan eene jonge dochter, die hare eerste communie deed, het beeld eens heiligen, waarop geschreven stond: Dood zelfs niet eene mug, want gij is even als gij het beeld van God. (get.) Verger.

— Door al de Bisschoppen hier te lande, worden, wegens het treurig afsterven van den Aartsbisschop van Parijs, mandementen uitgevaardigd. Onder die stukken, neemt dat van den Bisschop van Orleans eene voorname plaats in, van wege den roerenden toon waarop het den dood der drie laatste Aartsbisschoppen beschrijft.

— Eene Engelsche maatschappij, voorzien van een zeer groot kapitaal, heeft van de Regering en van den Gemeenteraad alhier vergunning gevraagd voor de onmiddellijke voltooijing der boulevards van Sebastopol, Malesherbes, du Trône en du Nord, tegen eene subsidie in 10 jaren te betalen.

— Men spreekt van de ontdekking van een lijk, opgegraven bij het leggen der grondslagen van de nieuwe werken op het Beursplein; men veronderstelt dat het dat is van eene geestelijke zuster van het voormalige klooster van St. Thomas.

— Men heeft uit Petersburg berigt ontvangen dat Graaf de Morny aldaar in het huwelijk is getreden met de dochter van Prinses Troubetskoi. De Keizer en de Keizerin waren bij het huwelijk tegenwoordig. De Prinses heeft geen vermogen maar is zeer schoon. De Graaf heeft haar voor 2 millioen aan diamanten geschonken.

— Er worden voortdurend vele pogingen aangewend om de zaak tusschen *Univers* en den Abt Cognat te schikken. De overleden Aartsbisschop heeft op den laatsten tijd zijns levens daartoe ook veel moeite gedaan.

— Te Marseille worden de beste graansoorten voor Spaansche rekening opgekocht. — De prijs der levensmiddelen is op alle markten dalende.

ZWITSERLAND.

Te Bern hebben de berigten omtrent den uitslag der zending van de HH. Barman en Kern eene groote vreugde te weeg gebragt, omdat daaruit bleek dat er waarschijnlijk spoedig eene schikking zal tot stand komen. Naar men verneemt zijn de genoemde Heeren het met de Fransche regering over de volgende punten eens geworden: vrijlating der gevangenen te Neufchâtel; tijdelijke verbanning der gevangenen uit Zwitserland, tot dat de zaak geheel zal zijn geregeld; de onafhankelijkheid van Neufchâtel mag in niets hoegenaamd worden gekrenkt; schorsing der militaire toerustingen van Pruissen, daar het anders den schijn zou kunnen hebben als of de Bondsraad zich door die wapening laat ontmoedigen.

Engeland moet in deze schikking mede genoegen nemen. De voorstellen zijn overeenkomstig de instructiën aan Dr. Kern medegeven, behoudens eenige wijzigingen door de Fransche regering daarin gebragt. De Bondsraad beschouwt deze voorwaarden als aannemelijk. De algemeene Raad moet zoo als men weet den 14den Jan. bijeenkomen.

SPANJE.

MADRID, 6 Januarij.

De Heer Isturitz is tot Gezant te Petersburg benoemd.

— De Generaal Prim is aangehouden en naar het binnenland gezonden, omdat hij een brief tegen de overheden in Catalonië had openbaar gemaakt.

— Te Roa, in de provincie Burgos, hebben ernstige onlusten plaats. De partij van den teruggang, die zich reeds meester waant, heeft aldaar vreedzame burgers, die als vrijzinnig bekend stonden, aangerand, waarbij men handgemeen is geworden, en verscheidene personen zijn gewond. Van Burgos is ruiterij en voetvolk derwaarts vertrokken.

Granada wordt door zoo vele roovers overstroomd, dat de boeren niet eens in het land durven werken. Even eens is het in Malaga gesteld. In Aragon en Alicante hebben zij onderscheidene landhuizen verbrand.

ITALIE.

Op den 7den Jan. is de gewone zitting der Wetgevende Kamers van Sardinie door den Koning in persoon geopend. In de daarbij gehouden aanspraak herinnerde Z. M. dat Sardinie met roem aan den Oosterschen oorlog deel genomen had, en voegde daarbij het volgende: »Het Parijsche Congres heeft ons verbond met Frankrijk en Engeland als 't ware gewijd en tevens onze oude vriendschapsbetrekking met Rusland hersteld. Voor de eerste maal zijn Italie's belangen door eene Italiaansche Mogendheid op een Europeesch Congres verdedigd; en terwijl Sardinie bewijzen leverde van de noodzakelijkheid om in aller belang Italie's gesteldheid te verbeteren, verwierf het den welverdienden roem van doorzigt, van politieke bezadigdheid en van burgerlijken moed."

Voorts heeft de Koning verklaart, dat de staatkunde van de Regering dezelfde zal blijven, en dat bij de in te dienen begrooting zal blijken dat de uitgaven door de inkomsten worden bestreden. Ook heeft Z. M. eenige hervormingen in het binnenlandsch bestuur toegezegd.

— De Paus heeft op Oudejaarsavond de dienst in de kerk der Jesuiten bijgewoond, en werd aldaar door den Generaal dier orde plegtig ontvangen.

— De Keizer en Keizerin van Oostenrijk hebben onder het jubelen der bevolking hunne intrede te Padua gedaan. De Ministers van Binn. en Buit. Zaken en Financiën zullen zich aldaar bij den Keizer aansluiten.

— De Koning van Napels heeft aan 50 personen, wegens staatkundige misdrijven veroordeeld, kwijtschelding van straf verleend.

— Het Napelsche oorlogsfregat *Karel III*, dat ontslagen militairen naar Sicilie vervoerde, is in den nacht van 5 op 6 Jan. door het ontvlammen van het kruid in de lucht gesprongen. Groot is het aantal slagtoffers dezer ramp. Slechts enkele personen zijn gered door een Engelsch schip dat in die streken kruiste.

— Baron Bencivenga, het hoofd van den laatsten opstand op Sicilie, is nabij Palermo doodgeschoten.

— Van Malta wordt gemeld dat aldaar een hevige storm had gewoed. Vele onheilen waren daarvan het gevolg, o. a. het vergaan van 4 groote schepen, waaronder de *Mehemet-Ali*, en de vernieling van omtrent 300 kleinere vaartuigen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 8 Januarij.

De *Preuss. Corr.* beweert dat het berigt omtrent eene Fransch-Engelsche bemiddeling in de Zwitsersche zaken uit de lucht is gegrepen. De Koning blijft aan den inhoud der depeche van 28 Dec., onvoorwaardelijke invrijheidstelling der gevangenen, vasthouden.

— De geschiedschrijver Schlosser heeft dezer dagen, door de verschijning van het 18de deel, zijne uitstekende wereldgeschiedenis voltooid, hetwelk men als een waardig gedenkteeken voor dezen onvermoeiden geschiedschrijver beschouwt. In het jaar 1844 begon Schlosser op 68-jarigen leeftijd dit werk en als 80-jarigen grijsaard heeft hij het thans voltooid.

— De Regeringen van Wurtemberg, Baden en Beijeren hebben de bevelen tot het vormen van observatie-corpsen ingetrokken.

— De bekende wis- en sterrekundige Dr. G. A. Jahn, is te Leipzig overleden.

— Omtrent het midden dezer maand zal er te Kopenhagen eene nieuwe bijeenkomst, ter regeling van den Sondtol, worden gehouden.

RUSLAND.

Ingevolge het te Parijs gesloten verdrag is de Regering verpligt in de onderscheidene havens der Zwarte zee Consuls toe te laten. Zij is echter voornemens hieraan geen gevolg te geven, voor dat de Engelsche scheepmagt die wateren heeft verlaten. Vóór dien tijd kan er van de onzijdigheid der Zwarte zee geen sprake zijn.

TURKYE.

De grondslagen der aan eene Engelsche maatschappij te verleenen vergunning voor de oprigting eener handelsbank van Turkye, met het uitsluitend regt tot uitgifte van bankpapier, zijn geregeld. Het daarvoor benoodigde kapitaal zal te Londen, Parijs, Weenen en Konstantinopel bijeengebragt worden. Indien deze handelsbank naar goede beginselen ingerigt wordt, kan zij veel goeds voor het land uitwerken.

— Reschid-Pacha heeft met den Heer Wilkens, als gemagtigde van Engelsche kapitalisten, eene leening gesloten van 300 mill. fr. tegen 6 pCt. en à pari; 200 mill. zijn bestemd voor de schatkist, en 100 ter verbetering van het muntwezen. Dit berigt vereischt echter nadere bevestiging.

— Eene straat in de voorstad Pera (Konstantinopel) is voor het eerst met gas verlicht. Dit ongewone schouwspel had zeer vele nieuwsgierigen uitgelokt. Al het daartoe benoodigde is binnen 's lands vervaardigd.

CORRESPONDENTIE.

Wij hebben met meer dan gewoon genot de voorstelling alhier bijgewoond van het Tooneelspel: *de Giftmengster*, door de Kon. Nederl. Tooneellisten onder directie van de HH. Breedé en Valois.

Al wie prijs stelt op eene juiste voordragt van het geen in een goed zamengesteld stuk geschreven staat, zal gewis en gaarne met ons de waarlijk groote verdiensten van de Hoofd-Acteurs, ja de waarde van al de personen die er in optraden, erkennen. De algemeene aandacht en de stilte die in de zaal heerschte, getuigde van den indruk die bij de toeschouwers werd te weeg gebragt, en wij deelden in de hulde welke aan het gezelschap en in het bijzonder aan de twee eerste spelers door alle rangen werd betoond.

Wij hebben het voornemen niet om nu in bijzonderheden te treden over het stuk noch over de uitvoering; wij willen alleen vermelden wat wij meenen dat zoude kunnen strekken om de min gunstige oordeelvellingen, over dit gezelschap hier en daar geuit, te matigen en de tooneelbezoekers uit te lokken om iets degelijks te gaan zien, (al is het dan ook niet in de mode,) gelijk tot ons genoegen thans de Residentie het voorbeeld geeft, waar men voor het minst bijdraagt om het nationaal tooneel te bewaren, terwijl wij ons overtuigd houden dat, indien de Kon. Neder. Tooneellisten zulke voorstellingen geven en zich even zoo kwijten, als wij hier zagen, de smaak van de Hollandsche natie voor wat goed is, zich niet zal blijven verloochenen.

LEYDEN, 8 Januarij 1857. X.

KERKNIEUWS.

HAARLEM, 7 Januarij. De Kerkeraad der Ned. Herv. gemeente heeft uit het vroeger vermelde 6-tal Predikanten het volgende 3-tal gevormd: DD. Poortman, te Zwolle, ter Haar Romeny, te Gouda, en Cats Wor, te Enkhuizen.

231ste Staats-Loterij.

Trekking der Vierde Klasse.

4de Trekking. No. 3452 een prijs van *f* 1,500. No. 8222 een prijs van *f* 1,000.

Bestuurderen van het Werkhuis berigten, onder dankbetuiging, dat bij hen is ontvangen, door tusschenkomst van den Heer Stoffels, van Z. K. H. den Prins van Oranje *f* 100.—, van N. N. een paket inhoudende *f* 25.— en 5 hemden, en door die van den Heer Krantz van Hevy. de S. 24 hemden.

Bestuurderen voornoemd,

LEYDEN, 9 Januarij 1857. B. F. KRANTZ, *President.*
H. P. C. STOFFELS, *Secretaris.*

VERGADERING

DER LEDEN VAN HET HULP-GENOOTSCHAP:

TER BEVORDERING EN UITBREIDING VAN GODS KONINGRIJK OP AARDE,

Op Dingsdag den 13den Januarij 1857, des avonds ten 7 ure,

In de Kerk der **Doopsgezinde Gemeente.**

Spreker: Ds. H. W. WITTEVEEN, Pred. te *Ermelo.*

Bij Vonnis van de Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, in dato 9 Januarij 1857, is JOHANNES VAN DER REYDEN, *Winkelier* en *Broodverkooper*, wonende te *Leyden* op het Levendaal, Wijk III, No. 673, verklaard te zijn in **Staat van Faillissement**, aanvang genomen hebbende den 6den dier maand, en zijn daarbij benoemd tot Regter Commissaris de Edel-Achtbare Heer Mr. J. VAN OUTEREN, Regter in dezelve Regtbank, en tot Curator de Ondergeteekende.

Mr. C. A. BOONACKER, Advocaat.

Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, in dato 9 Januarij jl., is JOHANNES CORNELIS SMAZEN, *Tabaks-* en *Sigarenverkooper*, wonende op den Ouden Singel te *Leyden*, verklaard in **Staat van Faillissement,** aanvang genomen hebbende den 7den Januarij jl. Tot Regter-Commissaris is benoemd de Edel-Achtb. Heer Mr. J. VAN OUTEREN, Regter bij gemelde Regtbank en tot Curator

Mr. C. A. DE VASSY, Advocaat.

TWEE BEKWAME VUURWERKERS,

vast werk begeerende, kunnen zich met *franco* Brieven adresseren aan den Boekhandelaar JACS. HAZENBERG CORNSZOON, in de Kloksteeg alhier.

On demande vers le mois de Mai, dans cette ville, une **Gouvernante Externe**, pour soigner l'éducation de trois demoiselles; les honoraires seront réglés d'après les capacités.

S'Adresser par lettres affranchies sous les initiales **J. S.** chez le Libraire P. H. VAN DEN HEUVELL, à Leide.

BOEKHOUDEN.

De Ondergeteekende biedt zich aan bij HH. Handelaren, Fabriekanten en Winkeliers tot het **houden der Boeken,** voor belooning geëvenredigd aan de werkzaamheden. Alsmede tot het geven van **Onderwijs** in het **Boekhouden.**

H. PICKEE,
Nieuwstraat, Wijk VII, No. 927.

J. B. Wallagh,

Dentiste, gebreveteerd door Z. M. den Koning, Spuistraat, *'s Hage*, is voor *LEYDEN* elken Dingsdag te spreken ten huize van den Heer **J. H. REMMERS**, Kunstdraaijer, op de Botermarkt.

Hij maakt Kunsttanden van een tot een geheel Gebit, die volmaakt met de natuurlijke in gebruik en sieraad kunnen wedijveren en verrigt verder al wat tot het Chirurgicale en Mechanique van zijn vak behoort.

WEGENS VERANDERING VAN WOONPLAATS,

zal de Ondergeteekende, van heden af, allerhande **Winterkleeding-stukken** enz. enz. tot nooit gekende lage prijzen finaal uitverkoopen. Het Magazijn is ruim voorzien van Duffelsche, Castorine, Lakensche en Lama Paletots en Jassen, Lord Raglans, Ochtendjassen, Huisjassen, Regenjassen, Lakensche en Busking Broeken, Satijnen, Zijden, Lakensche en Plusche Vesten, Flanellen Hemden, Overhemden, Handschoenen, Bretels enz. enz.

De Ondergeteekende berigt zijne geëerde Begunstigers, dat de uitverkoop slechts weinige dagen zal duren, en wordt het geachte Publiek uitgenoodigd, zich te willen haasten, ten einde bij tijds van deze koopjes te profiteren.

J. CAHEN,
in het Goedkoope Verkoophuis op den Apothecarsdijk.

ZONDER OPSLAG.

Ruhrort Engelsche Kolen *f* 1.50. Gas-Cokes *f* 0.65 (de vorige opgave van *f* 0.60 was eene drukfeil), droge Eikehoutblokken *f* 0.40 per Hud, met 's Lands impost, bij

P. V. D. HEYDEN,
in de Kraaijerstraat.

WILLIGE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, op Zaturdag den 17den Januarij 1857 bij Opveiling, en op Zaturdag den 24sten Januarij 1857 bij Afslag, telkens des avonds ten 6 ure, van:

Een ruim, hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS EN ERF, te *Leyden*, aan de oostzijde van de Heerengracht omtrent den Nieuwen Rijn, Wijk VIII, No. 815.

Een DITO te *Leyden*, aan de westzijde van de Langestraat, Wijk VIII, No. 815rood.

Een PAKHUIS te *Leyden*, aan de oostzijde van de Heerengracht, Wijk VIII. No. 814a.

En een LEERLOOIJERIJ EN ERF, met al de daarbij zijnde Kuipen en losse en vaste Gereedschappen, te *Leyden*, aan de oostzijde van de Looijerstraat, Wijk VIII, No. 301 en 301 *A*.

Te bezigtigen daags vóór en op den dag der Opveiling en Toewijzing; zijnde inlichtingen te bekomen ten Kantore van den Notaris P. MULLER, te *Leyden*.

OPENBARE VERKOOPING,

op Woensdag 21 Januarij 1857, des voormiddags ten 10 ure, in *de Zwaan*, te *Rijnsburg*, van:

No. 1. Een sedert weinige jaren geheel nieuw betimmerd WOONHUIS MET ERF. — No. 2. Een HUIS EN ERVE daarnevens. — No. 3. Een WOONHUIS met anexe groote SCHUUR en eene partij extra best TEELLAND, groot 56 roeden en 76 ellen; al het voorschrevene staande en gelegen te *Rijnsburg*; en No. 4. Een perceel uitmuntend TEELLAND, onder *Oegstgeest*, groot 2 bunders en 6 roeden.

Nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van Mr. C. C. VAN DER SCHALK, Notaris ter standplaats *Noordwijk.*

PRIJZEN DER OLIE, Amsterdam 9 Januarij.

Raapolie, op 6 w. *f* 54 cont. *f* 52½. Lijnolie, op 6 w. *f* 40½ cont. *f* 39½.

TER MARKT TE LEYDEN AANGEVOERD.

9 en 10 Januarij 1857.	VERKOCHTE HOEVEELHEID		PRIJZEN. Laagste		PRIJZEN. Hoogste.	
Winter Tarwe	44	mud.	*f*	11.75	*f*	12.50
Zomer »		»	-		-	
Winter Rogge	47	»	-	7.20	-	7.70
Zomer »		»	-		-	
Gerst	23	»	-	5.30	-	5.70
Chevalier	12	»	-	5.70	-	6.—
Zware Haver	12	»	-	4.50	-	4.80
Ligte »	14	»	-	3.80	-	4.—
Duivenboonen	5	»	-	7 20	-	7.50
Paardenboonen	6	»	-	6.80	-	7.—
Ossen (slagt)		stuks	-		-	
Kalf koeijen	1	»	-	170.—	-	170.—
Varekoeijen	9	»	-	105.—	-	1[illegible].—
Vettekoeijen	13	»	-	146.—	-	295.—
Kalveren (vette)	26	»	-	36.—	-	76.—
» (magere)	4	»	-	4.25	-	10.50
Hamels magere		»	-		-	
Hamels vette	36	»	-	17.—	-	23.—
Ooijen magere		»	-		-	
Ooijen vette	81	»	-	11.—	-	19.75
Lammeren magere		»	-		-	
Lammeren vette		»	-		-	
Varkens magere		»	-		-	
Varkens vette		»	-		-	
Varkens Biggen		»	-		-	
Boter 1e qualiteit	4300	N. ℔	-	1.15	-	1.25
Boter 2e »			-	1.05	-	1.15
Boter hooi						
Turf (fabriek) lange		ton	-		-	
» » 2de soort		»				
Spontorf		»				

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG 9 Januarij.

		Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	63 5/16	63 1/2	63 1/2
Dito Certificaten	» 3 »	75 5/16	75 3/8	75 3/8
Dito dito	» 4 »	94 9/16	94 11/16	94 11/16
Amortisatie Syndicaat	» 3½ »	89 3/4	—	—
Handelmaatschappij	» 4½ »	—	—	—
O. I. Leening	» 4 »	94 3/8	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	» 4½ »	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	» 4½ »	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3 »	—	—	—
Dito dito	» 4½ »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	103 7/8	—	—
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	—	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	92 1/8	—	—
Dito 1840	» 4 »	84	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4 »	—	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6 »	—	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	64 9/16	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500 »	151	—	—
Dito Obligatiën	» 4 »	76 3/8	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à 4½ pCt.	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	» 1¼ »	23 7/8	23 11/16	—
Dito Obligatiën	» 3 »	40 7/8	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	37 1/2	37 9/16	37 9/16
Bewijzen Coupons		5	—	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll.	» 5 »	79 3/8	—	—
Dito	» 4	62	—	—
Dito Metall.	» 5	73 3/4	73 11/16	[illegible]
Dito Nieuwe	» 5	83 3/8	83 [illegible]	83 1/16
Dito 1847	» 2½ »	38 1/16	38 3/8	—
BELGIE,	» 2½ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½ »	51 1/4	52 1/16	—
Dito dito	» 4½ »	—	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	» 5 »	97 1/8	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	44 1/16	44 1/16	44 1/16
SARDINIE,	» 5 »	—	—	—
PERU, Geldleening 1853	» 4½ »	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	» 4½ »	33 15/16	34	—
GRENADA, Obligatiën	» 2½ »	20 15/16	—	—
MEXICO, Obligatiën 1851	» 3 »	21	21 1/16	—
N.-AMERIKA, Bankactiën		—	—	—
Grieken 5½.				

Koers van het Geld: Beleening 4½ pCt. Prolongatie 4½ pCt. Wissel-Disconto 5½.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.